

Teâđ poorrâmheämmõõzzin

Syömishäiriöliitto – SYLI ry

Teâđ poorrâmheämmõõzzin

Tuärjjõõzz puâccjam oummuid,
oudldõ'stti oummuid,
puâccjemriiskâst åârrai
oummuid, puârrnõddjid da
õoldâsoummuid

Sme'llkõsvuôđ kåčcad
õhtsažkåå'dd poorrâmheäm-
mõ'sse taudtõõ'vi raajõõzzid

Paa'zzi-a mii-ne smiöttâmnalla?

www.facebook.fi/syomishairioliitto

@syomishairioliitto

@syomishairio

info@syomishairioliitto.fi

Tuärjjõoste'fon arggvuôssaarg čiâss 9–15,
te'l. 02 251 9207

Syömishäiriöliitto

www.syomishairioliitto.fi

Poorrâmheämmöös i'lla poormööžž vaiggâdvuött

Poorrâmheämmöözzâst ij leäkku kõõčcmõš tâ'lk poormööžžâst le'be jiijjâs va'rdde šiõhttlööttmõöžžâst. **Poorrâmheämmöözz ouldlõözzin lij puâccjam ooumže mii-ne miârktôs.** Tuâggast vuäitt lee'd ouddmiârkkân miõl kuârmtummuž, staante'mesvuött le'be muðoi pannalla võõjjmõš, koon kiõtt'tõõllmõšâan jeä'la pue'rrjie'llem tuärjjeei kuânst. Vaiggâdvuõd porrmõš- da varddköskkuvuõdâst vue'i'tte rââ'žzeed miârkteeinal-la jie'ilemšlaaj da pue'rrjie'llem, hâ't-i tõk jiâ ni tiudče poorrâmheämmöözz diagoos-kriteerid. Kriteeri teâuddjummuž vääž'jab lij ärvvtõõllâd, mõõn jiânnai poormõ'šše da jiijjâs va'rdde õhttneei ouldâsttmõš vaaikat a'rõge da jie'ilma.

Poorrâmheämmöös lij miõltiõrvâsvuõd rõttjös. Oudlâsttmõöžž oçndõõttmõöžžâst huõl'kani jälstõõttmõ'šše vaaiat täujja jiõčč jiijjâs ärvvõttmõš poormõöžž, liikkumuž le'be teädd vuâðald. Poorrâmheämmö'sse jii'jesnallše'mes jälstõõttmõöžž liâ še ouldâsttmõöžž á'lnnõõ'ni mõõntõõllâmnää'l, pääkk da pâäl, kook seejš'a'stte odm. miõ'lle, ooumažköskkuvuõdîd di aargâst jäls-tõõttmõ'šše.

Poorrâmheämmöözzâst puârrnõddmõš meärtõõlât samai täujja tâ'lk poormõ'šše õhttneei ouldâ'sttem, teäddlookkâm le'be vaard tuõibbmõöžž vuâðald. Miõl tuõibbmõš vuäitt juätkked jed ii'jjid vaard tuõibbmõöžž mânja. Âlgg mättõõllâd jiijjâs pue'rrjie'llem tuärjjeei kuânstid kiõtt'tõõllâd mue'kkõözz, va'33sõs tobddi da jee'res jie'ilem vuâsttlâsttmõöžžid. **Poorrâmheämmöözzâst vuäitt pue'rr vie'kkin da tuärjjõözzin puârrnõddâd samai puârast.**

Ķii täättas vuäitt puâccjed/puõccâd

Myytt poorrâmheämmöözzâst nuõrr niõđi da neezzni leigga škornnuõđ viõggõõli panntiõrvâsvuõttân jie'lled friskk ooumen. Poorrâmheämmöözzzi tuõttvuõtt lij kuitâg jäänab määñgnallšab:

Vuõrâs oummu še puä'cce poorrâmheämmöözz. Poorrâmheämmöözzs ij leäkku ta'lk nuõri da nuõrr vuõrrsi puõccmõš. Puâccjed vuäitt še vuõrâsâkksi'žzen. Nuõrrân le'be nuõrr vuõrrsen puâccjam vuäitt ooudâs vuõrâsâkksi'žzen puõccâd.

Åumma še puâccje poorrâmheämmöössse. A'rvvõözz paa'rni da åummai vue'zest puâccji kõõsk vaajtâlle. Seämma miõl leä'p tõ'st, što poorrâmheämmöözzsse puâccjet sooggbeä'lest huõlkani. Sooggbie'llminoriteettin poorrâmheämmöözz liâ tääujab gu sooggbie'lljäänbõõzzin.

Poorrâmheämmöössse puâccjam lij vuâstai kôssâd gu škornnai. Poorrmõõž oudldâ'sttem vuäitt lee'd mii täättas poorrmõõž rää'jtummšest vaaldšemte'mes poorrmõõ'sše. Tõ'nt poorrâmheämmööss vuäitt kuâsttjed le'be ij kuõsttu ni voo'ps puâccjam vaard šorradvuõđâst määñg jee'res naa'lin.

Vä'jjpoorrâm (Panntää'ssteädd) öhttan poorrâmheämmöössse oudldâ'sttem ttyp-pâst huõlkani. Vä'jjpoorrâm ij miârkât seämma gu škornnuõtt: kôss ooumaž še vuäitt lee'd panntää'ssteäddsâ'jest. Samai vää'nes, rää'jtum le'be õõutbeällsaž poorrmõš vaakat vuõi'ggest miõl da vaard tâimm'mummša da tuõ'll'lai nu't poorrâmheämmöözz oudldõõzzid.

Panntuõtlaž tiõrvsallšânji jie'lli še vuäitt puõccâd. Poorrmõš vuäitt lee'd samai rää'jtõõvvâm da liikkummuš pääknallšem, hâ't-i jälstõõttmõš čuäjtõõdče še "tiõrvsallšen" le'be siâzztõõzzzi mie'lld jie'llmõššân.

Tuõst ooccâd vie'kk – vie'kk ooccmõõžž mošttlistt

Vie'kk ooccmõš älgg tuâjj-, mätt'tõõttmõš – le'be škooultiõrvâsvuõdhuõlast le'be jijjad tiõrvâsvuõttsâjldõõggâast. Vuâlla liâ norrum liist aa'šsin, koin lij šiõgg mainsted vuâsstavä'lldempää'kest. Jijjâs vastdõõzzid vuäitt kee'rjted ää'i'jbeä'lnn jicces muštu, što tõin vuäžž konkreettlaž tuärjjõõzz še vuâsstavä'lldemvue'jjest.

- Mõõn kuu'kk poorrâmheämmõsoudldâ'sttem liâ leämmaž?
Lij-a tõt älggam ko'st-ne jeä'rab šõddmõõžâst?
- Mä'htt ouldâ'sttem kuâsttai aargâst (odm. porrmõšvaalšummšin, liikkeemooddin, ää'i'vie'ttjemnaa'lin)?
- Mâid ouldâsttmõš câgg tuu tuejje'mmen?
Mu'vddem aa'šsin leäk jouddâm luõppâd?
- Šöddad-a ouldâsttmõš nââ'erte'mesvuõd, mue'kkõõzz,
lo'ssesmiöllsažvuõd le'be joõččso'rmmjem jurddjid?
- Mâid ouldâsttmõš tuejjad õoldâsouummuid
(odm. piârnee'kk, taaurõõžž, kuei'm)?
- Vuâmšak-a peittam aa'šsid õoldâsouummuin
le'be jijstad?
- Mä'htt ouldâsttmõš vaaikat tuâj
tuejjummša, mätt'tõõttmõ'sše le'be
škoouljie'llmõšše?
- Mâid ouldâsttmõš tuejjad
seksuaal'lažvuõ'tte?
- Lij-a ouldâsttmõš mõttjam jie'llem mie'lđd?

